

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده آمار، ریاضی و علوم کامپیوتر

پروژه کارشناسی

عنوان:

فناوری‌های جدید طراحی وب سایت

استاد راهنما:

دکتر عباس نوزدی دایینی

دانشجو:

مصطفی غفوری

اسفند ۹۹

چکیده

امروزه وب برای ارائه انواع برنامه ها، از خدمات در مقیاس کوچک و کوتاه مدت گرفته تا سیستم های گردش کار در مقیاس بزرگ، در بسیاری از سروورها، به یک محیط وسیع تبدیل شده است. برنامه های تحت وب در اینترنت همه جا وجود دارند و تقریباً هر نوع سازمانی اکنون باید برنامه های تحت وب خود را توسعه دهند.

هر ساله فناوری های طراحی وب سایت، دستخوش تغییر و تحولات زیادی می شوند. بسیاری از توسعه دهندگان وب از هیچ یک از تکنیک های پیشرفته و نوین طراحی وب سایت استفاده نمی کنند و یا از آن ها آگاهی ندارند. در نتیجه عمدتاً برنامه های ایجاد شده دارای عملکرد ضعیف و کاربر ناپسند خواهند بود که نگهداری آنها دشوار نیز است. توسعه دهندگان باید سعی کنند تا برنامه های آنها، صحیح و بدون خطا، قابل نگهداری، قابل استفاده مجدد، قابل اعتماد و ... باشند. برای رسیدن به این اهداف، توسعه دهندگان باید از تکنیک های مهندسی نرم افزار استفاده کنند زیرا وب سایت ها به مرور زمان بیشتر و بیشتر شبیه نرم افزارهای سنتی می شوند.

فهرست مطالب

۳	چکیده
۷	۱ تعاریف و مفاهیم اولیه
۷	۱.۱ پیش گفتار . . . . .
۸	۲.۱ تاریخچه وب . . . . .
۸	۱.۲.۱ وب چیست؟ . . . . .
۸	۲.۲.۱ انواع وب . . . . .
۹	۳.۱ وب سایت و برنامه های تحت وب . . . . .
۹	۱.۳.۱ وب سایت چیست؟ . . . . .
۹	۲.۳.۱ برنامه های تحت وب . . . . .
۹	۳.۳.۱ تفاوت وب سایت و برنامه‌ی تحت وب . . . . .
۱۰	۴.۳.۱ ویژگی های برنامه‌ی تحت وب . . . . .
۱۰	۴.۱ طراحی وب سایت و انواع آن ها . . . . .
۱۰	۱.۴.۱ طراحی وب سایت چیست؟ . . . . .
۱۱	۲.۴.۱ انواع وب سایت ها بر اساس کاربرد و روش طراحی . . . . .
۱۱	۳.۴.۱ انواع سایت از نظر نسل . . . . .
۱۲	۲ فناوری های موجود در توسعه وب
۱۲	۱.۲ مقدمه . . . . .
۱۲	۲.۲ اجزاء و معماری وب . . . . .
۱۳	۱.۲.۲ مدل سرویس‌گیرنده-سرویس‌دهنده . . . . .
۱۳	۲.۲.۲ تعریف مفاهیم back-end, front-end . . . . .
۱۳	۳.۲ فناوری های وب . . . . .

۱۳	HTML	۱.۳.۲
۱۴	CSS	۲.۳.۲
۱۴	طراحی سایت واکنش گرا	۳.۳.۲
۱۵	Javascript	۴.۳.۲
۱۶	JSON	۵.۳.۲
۱۶	API	۶.۳.۲
۱۶	وب سرویس ها	۷.۳.۲
۱۸	مدل MVC	۸.۳.۲
۱۸	پایگاه های داده	۹.۳.۲
۱۹	روش های بارگذاری صفحات وب	۴.۲
۲۰	بارگذاری صفحات در سمت سرور (SSR)	۱.۴.۲
۲۰	بارگذاری صفحات در سمت مرورگر (CSR)	۲.۴.۲
۲۱	مقایسه CSR, SSR	۳.۴.۲
۲۲	۳ فناوری های نوین طراحی وب سایت	
۲۲	مقدمه	۱.۳
۲۲	برنامه های تک صفحه ای تحت وب (SPA)	۲.۳
۲۲	React	۱.۲.۳
۲۳	برنامه های پیش رونده تحت وب (PWA)	۳.۳
۲۳	ویژگی های برنامه های پیش رونده وب	۱.۳.۳
۲۴	وب اسمبلی (WASM)	۴.۳
۲۴	رابط کاربری صوتی (VUI)	۵.۳
۲۴	برنامه ها و معماری بدون سرور	۶.۳
۲۵	معماری میکروسرویس	۷.۳
۲۶	معماری میکروسرویس چیست؟	۱.۷.۳
۲۶	مزایای استفاده از میکروسرویس ها	۲.۷.۳
۲۷	معایب استفاده از میکروسرویس ها	۳.۷.۳
۲۸	آشنایی با پلتفرم Docker	۸.۳
۲۸	Docker چیست؟	۱.۸.۳
۲۸	مزایای استفاده کردن از داکر	۲.۸.۳
۲۹	ادغام مستمر و تحویل مستمر CI/CD	۹.۳

فهرست مطالب

واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

مراجع

۶

۳۰

۳۲

فصل ۱

تعاریف و مفاهیم اولیه

۱.۱ پیش گفتار

جایگاه و اهمیت اینترنت زمانی به طور واقعی درک شد که از طریق رابط گرافیکی در دسترس قرار گرفت. این معرفی مرورگر وب بود که در اوایل دهه ۱۹۹۰ منجر به محبوبیت گسترده شبکه جهانی وب شد.

امروزه در دنیای دیجیتال و اینترنت، سیستم های کامپیوتری به یکی از ابزارهای اساسی ارتباطات تبدیل شده است. با پیشرفت فناوری اطلاعات، یکی از نیازهای اساسی هر کسب و کاری داشتن یک وب سایت می باشد تا از طریق آن بتوانند به اعتبار تجاری خود بیفزایند و به کسب و کار خود رونق بخشند.

بر اساس آمارهای منتشر شده از موسسه معتبر Internet live stats بیش از ۱.۵ میلیارد وب سایت در سراسر جهان وجود دارند که بیش از ۲۰۰ میلیون از آنها به صورت فعال مشغول کارند. و روزانه به تعداد وب سایت های فعال افزوده می شود.

هر ساله فناوری های نوینی در زمینه توسعه وب سایت و برنامه های تحت وب معرفی می شوند. در سال های اخیر رشد سریع کاربران اینترنت به ویژه بر روی دستگاه های موبایل، باعث شد تا استراتژی های طراحی سایت برای دسکتاپ، جای خود را به طرح هایی دهند که برای دستگاه های موبایل مناسب تر هستند. از اینرو برای اینکه کسب و کارها در رقابت تجاری خود عقب نمانند، لازم است تا از جدیدترین ترند ها و فناوری های توسعه وب آگاه باشند.

۲.۱ تاریخچه وب

ظهور وب را می توان منشاء یکی از مهمترین تحولات قرن بیست و یک در عرصه ارتباطات دانست. ایده اولیه در مورد وب جهان گستر در سال ۱۹۸۰ (میلادی) توسط تیم برنزی ارائه شد. او پس از حدود ۱۰ سال به کمک یکی از همکاران خود اولین صفحه وب را در آگوست سال ۱۹۹۱ ایجاد و منتشر کرد که این صفحه، تنها شامل چند خط به همراه یک لینک ایمیل بود.

۱.۲.۱ وب چیست؟

وب جهان گستر، یا به اختصار وب یک سامانه اطلاعاتی از پرونده های ابرمتنی متصل به هم است که از طریق شبکه جهانی اینترنت قابل دسترسی هستند. به کمک یک مرورگر وب می توان صفحات وب (که شامل متن، تصویر، ویدئو و سایر محتویات چندرسانه ای هستند) را مشاهده کرده و به کمک ابرپیوندها در میان آنها حرکت کرد. به طور کلی به فضای آنلاین متشکل از میلیون ها، بلکه میلیاردها وب سایت اینترنتی وب گفته می شود. در حقیقت، به مجموعه وب سایت های اینترنتی مختلف، که در سراسر دنیا و به زبان های گوناگون هستند، وب گفته می شود. وب بستری از به هم پیوستن شبکه های کامپیوتری مختلف به منظور به اشتراک گذاری محتوا می باشد، اما وب سایت، یکی از واحدهای کوچک تشکیل دهنده این رسانه جهانی است.

۲.۲.۱ انواع وب

• **وب ۱.۰** : از سال ۱۹۹۰ که وب توسط آقای برنزی ارائه شد، جنبشی به وجود آمد که باید همه اطلاعات از روی کاغذ به اطلاعات الکترونیکی تبدیل شود. افراد و شرکتها تلاش کردند تا محتوای کاغذی خود را به محتوای دیجیتالی تبدیل کنند. جنبش سریع دیجیتالی شدن اطلاعات موجب شد که کاربران وب، امکان دسترسی به انبوهی از اطلاعات را داشته باشند. نتیجه این حرکت، میلیونها صفحه حاوی اطلاعات مختلف است که امروز در دسترس همه است.

• **وب ۲.۰** : وب ۲ را یک رویکرد نو می دانند. رویکرد جدید وب به این صورت است که اطلاعات به واحدهای کوچکتری از محتوا تقسیم می شوند. در حقیقت، وب جدید دنیای "داده" است نه دنیای "اسناد". در وب ۲ دیگر به دنبال منابع قدیمی اطلاعات نیستیم، بلکه به دنبال ابزاری هستیم تا اطلاعات را به شیوه های جدید و موثرتری جمع آوری و تلفیق کند و در اختیار ما قرار دهد. نرم افزارهای مبتنی بر وب، محیط وب را از صفحات ساده به دنیایی چند بعدی تبدیل کرده اند که امکان برقراری ارتباطات فردی و کارهای گروهی را فراهم کرده است. شبکه های اجتماعی به سرعت به وجود آمده اند و با استقبال گسترده کاربران رو به رو شده اند. وب ۲ به بستری تبدیل شده است که می توان انواع نرم افزار را بر پایه آن ساخت تا کاربران فارغ از نیاز به نصب آن بر روی کامپیوتر شخصی شان، بتوانند در هر مکانی به آنها دسترسی داشته باشند.

• **وب ۳.۰** : نسخه سوم وب تازه در حال متولد شدن است و مرحله ای جدید از آینده وب است. تمرکز اصلی وب ۳ روی هوشمند شدن وب است و پیش بینی می شود که در آینده نزدیک کامپیوترها، محتوای وب را می فهمند و آن را درک می کنند. تکنولوژی های جدید همچون وب معنایی در

دستور کار این نوع از وب قرار خواهد گرفت. نرم افزارهای تحت وب ۳، استفاده از اینترنت پر سرعت را در میان مردم جهان افزایش خواهند داد. در وب ۳، برنامه ها نسبتا کوچک و کم حجم خواهند شد، داده ها به صورت توده ای خواهند بود، برنامه بسیار سریع و قابل انعطاف خواهند بود و بر روی هر سیستمی قابل اجرا خواهند بود.

۳.۱ وب سایت و برنامه های تحت وب

۱.۳.۱ وب سایت چیست؟

وب سایت به مجموعه ای از صفحات وب متصل به هم گفته می شود که معمولا روی یک سرور قرار دارند و به عنوان مجموعه ای از اطلاعات توسط یک فرد، گروه یا سازمان، تهیه و نگهداری می شود. وب سایت در اصطلاح، به مکانی در وب گفته می شود که یک صفحه یا تعداد بیشتری از صفحات را در خود جای داده است. محتویات وب سایت ها معمولا بر روی یک کامپیوتر به نام سرور قرار دارد و مجموعه ای از سرورها، شبکه جهانی وب را تشکیل می دهند. درون هر سرور یک یا تعداد بیشتری سایت جای دارد. مانند دنیای واقعی که هر انسان برای خود یک نام منحصر به فرد دارد، در دنیای مجازی یا وب نیز چنین چیزی وجود دارد و هر سرور (یا کامپیوتر) برای آنکه از سرورهای دیگر متمایز شود و همچنین هر وب سایت برای آنکه از وب سایت های دیگر متمایز گردد، دارای یک شماره شناسایی منحصر به فرد یا IP مشخصی می باشد. وب سایت ها شامل انواع فایل ها بر روی شبکه جهانی اینترنت هستند، که ابزار مناسبی برای ارتباط با سایر کاربران در سریع ترین زمان و به صورت لحظه ای و همچنین اشتراک فایل ها و مطالب، با آن ها می باشد.

۲.۳.۱ برنامه های تحت وب

برنامه های تحت وب یا وب اپلیکیشن ها، ترکیبی از وب سایت و اپلیکیشن هستند. نرم افزاری است که با استفاده از مرورگر وب و از طریق شبکه های محلی یا اینترنت مورد استفاده قرار می گیرد. در اصل، برنامه های تحت وب برنامه هایی هستند که تنها از طریق وب قابل استفاده هستند. بیشتر به عملکرد و کارکرد برنامه های تحت وب توجه می شود و محتوای آن ها چندان اهمیت ندارد و معمولا پر محتوا نیستند. وب اپلیکیشن پس از تجزیه و تحلیل و بررسی یک مجموعه و مشخص نمودن دقیق نقش ها، عملکردها، و... برای آن مجموعه طراحی می شود و قابل ارائه در شبکه داخلی و اینترنت می باشد.

۳.۳.۱ تفاوت وب سایت و برنامه های تحت وب

وب سایت ها بر محتوا تاکید می کنند اما برنامه های تحت وب بر عملکرد و کارکرد تمرکز دارند. وب سایت، یک مطلب را برای همه به طور یکسان نشان می دهد اما یک وب اپلیکیشن بر اساس تعاملاتی که با کاربر داشته است، اطلاعات را پردازش می کند و به کاربر نمایش می دهد. یعنی مطالب نمایش داده شده برای هر کاربر بر اساس سن، علاقه، جنسیت، و... متفاوت با دیگر کاربران است. یک کاربر برای اینکه بتواند اطلاعات یک وب سایت را مشاهده یا از آن استفاده کند، بایستی حتما به اینترنت متصل

شود اما در وب اپلیکیشن این چنین نیست. تنها یک بار کافی است تا وب اپلیکیشن بارگذاری شود، سپس کاربر می تواند به صورت آفلاین هم به آن دسترسی داشته باشد.

۴.۳.۱ ویژگی های برنامه ی تحت وب

- **حفظ یکپارچگی بر روی دستگاه های مختلف :** ویژه ترین مزیت برنامه ی تحت وب را به جرأت می توان حذف محدودیت استفاده از برنامه اختصاصی سیستم عامل نام برد. با ظهور برنامه های تحت وب، کاربران برنامه های اندروید و IOS دیگر محدود به برنامه های موجود در گوگل استور و اپ استور نیستند. محدودیت اینکه یک کاربر اندروید صرفا می تواند از برنامه های مخصوص اندروید استفاده کند یا یک کاربر آیفون فقط باید برای برنامه های مورد نیاز خود به اپ استور سر بزند با وجود برنامه ی تحت وب دیگر وجود ندارد. با هر سیستم عاملی می توان فقط با وارد کردن آدرس وب اپلیکیشن در نوار جستجوی مرورگر به برنامه مورد نظر خود دست یافت.

- **حجم کم و سرعت استفاده بالا:** برنامه ی های تحت وب فضایی از حافظه ی دستگاه کاربران را درگیر خود نمی کنند. برنامه ی تحت وب یک صفحه در اینترنت است و فضایی از حافظه ی دستگاه را اشغال نمی کند و این یکی دیگر از مزیت های ویژه آن است.

از دیگر مزیت های برنامه های تحت وب میتوان به قابلیت طراحی به زبان های مختلف برنامه نویسی، سرعت، دقت و عملکرد خوب نیز اشاره نمود.

۴.۱ طراحی وب سایت و انواع آن ها

۱.۴.۱ طراحی وب سایت چیست؟

به روند برنامه ریزی و ساخت یک وب سایت، طراحی وب سایت می گویند. متن، تصاویر، فایل های صوتی و تصویری و المان های برنامه نویسی، توسط طراحان سایت برای تولید صفحه ای قابل رویت در مرورگر، فرمت دهی می شوند. طراحان سایت برای ایجاد صفحاتی که توانایی خوانده شدن توسط مرورگرها را داشته باشند، از زبان های نشانه ای HTML و CSS استفاده می کنند. در دنیای وب ۲، زبان های برنامه نویسی دیگر مانند جاوا اسکریپت، Ruby، Rails، PHP، ASP.net و Perl برای ساخت صفحات سایت ها استفاده می شود. در مجموع می توان گفت؛ پروسه طراحی وب سایت شامل مفهوم سازی، طرح ریزی، پیش تولید، تحقیق، تبلیغات، و همچنین مدیریت فایل های صوتی، تصویری و دیگر فایل های چند رسانه ای مورد استفاده در صفحات سایت می باشد. وب سایت می تواند شامل صفحه اصلی، که به آن خانه نیز می گویند و همچنین بخش های متفاوت دیگری باشد که هرکدام برای هدف خاصی ایجاد شده اند. صفحه اصلی وب سایت در مورد هدف اصلی کسب و کار صحبت می کند که می تواند شامل لینک هایی باشد که کاربران را به بخش های مختلف سایت هدایت می کند. بعضی از سایت ها با استفاده از سیستم های آماده و رایگان مدیریت محتوا طراحی می شوند. سیستم هایی مانند وردپرس یا جوملا که قالب های آماده را در اختیار طراحان قرار می دهند.

۲.۴.۱ انواع وب سایت ها بر اساس کاربرد و روش طراحی

- **وب سایت های استاتیک :** وب سایت های استاتیک، وب سایت هایی می باشند که محتوای آنها برای تمامی کاربران یکسان و بدون تغییر می باشد. معمولا اینگونه از وب سایت ها بصورت گسترده با زبان نشانه‌ای HTML توسعه داده می شوند.
- **وب سایت های دینامیک :** در مقایسه با وب سایت های استاتیک، وب سایت های دینامیک کاربردی تر هستند. محتوای اینگونه از وب سایت ها می تواند با توجه به نوع کاربران سایت متفاوت باشد. علاوه بر این، وب سایت های دینامیک به زبان های برنامه نویسی سمت سرور نیز متکی هستند.

۳.۴.۱ انواع سایت از نظر نسل

میان نسل ها در سایت های اینترنتی شکاف هم وجود دارد. سایت های اینترنتی از نظر نسل به سه دسته تقسیم می شوند:

- **سایت های نسل اول :** سایت های نسل اول، یک طرفه هستند. یعنی محتوا توسط مدیر یا مدیران سایت بارگذاری می شود و کاربران فقط می توانند آن را ببینند.
- **سایت های نسل دوم :** در این سایت ها کاربران و بازدیدکنندگان نیز در فرایند تولید محتوا سهیم هستند. می توانند مطالب را لایک کنند، کامنت بگذارند و ... در این سایت ها نیازی به بارگذاری مجدد صفحات نیست و تنها بخش هایی که تغییر کرده اند دوباره بارگذاری می شوند. به این ترتیب سرعت بارگذاری سایت بالاتر می رود.
- **سایت های نسل سوم :** سایت های نسل سوم، که با نام وب معنایی نیز شناخته می شوند، سایت های هوشمند هستند. این سایت ها مخاطب خود را می شناسند و با استفاده از تکنیک های داده کاوی و هوش مصنوعی، محتوایی متناسب با سلیقه و نیاز مخاطب نشان می دهند. این سایت ها بسیار پیشرفته هستند و پیچیدگی های زیادی دارند و به همین دلیل تعداد کمی از آنها موجود است.

فصل ۲

فناوری های موجود در توسعه وب

۱.۲ مقدمه

فناوری های وب ابزارها و تکنیک های مختلفی هستند که در فرایند ارتباط بین انواع مختلف دستگاه ها از طریق اینترنت استفاده می شوند. در ادامه به تعریف فناوری های اصلی توسعه وب خواهیم پرداخت.

۲.۲ اجزاء و معماری وب

وب ترکیبی از چهار عنصر اصلی است:

- **hypertext یا ابرمتن** : فرمتی از اطلاعات که به افراد اجازه می دهد تا در محیط کامپیوتر با استفاده از ارتباط داخلی موجود میان دو متن از بخشی از سند به بخش دیگری از آن یا حتی سند دیگری مراجعه کنند و به اطلاعات جدیدی دسترسی پیدا کند.
- **URL** : شناسه های منحصر به فردی که برای مشخص کردن محل حضور اطلاعات موجود روی شبکه (فایل کامپیوتری، سند یا منابع دیگر) به کار می روند.
- **زبان علامتگذاری** : کاراکترها یا کدهای موجود در متن که ساختار متن وب معنایی را مشخص می کنند. (HTML)
- **پروتکل انتقال ابرمتن** : پروتکل انتقال ابرمتن یک پروتکل درخواست و پاسخ می باشد. برای مثال یک مرورگر وب می تواند یک کلاینت و نرم افزار موجود بر روی سرویس دهنده وب سایت، یک سرور باشد. شروع این پروتکل از طرف کلاینت است که با ارسال یک درخواست HTTP به سمت سرور گفتگو را آغاز می کند. سرور بر اساس درخواست ارسالی یا منبعی مانند یک فایل را در اختیار کلاینت می گذارد یا عملیات خاصی را انجام می دهد. نتیجه این عمل سرور در بسته پاسخ HTTP برای کلاینت ارسال می شود. بسته پاسخ شامل اطلاعات وضعیت و احتمالاً محتویات منبع درخواست شده می باشد.

۱.۲.۲ مدل سرویس گیرنده- سرویس دهنده

در این مدل یک منبع در خواست انجام کارش را به سرویس دهنده ارائه می دهد و سرویس دهنده پس از اجرای وظیفه محوله ، نتایج حاصل را به منبع در خواست کننده عودت می دهد. در این مدل حجم اطلاعات مبادله شده شبکه ، کم است و این مدل دارای کارایی بالایی نیز می باشد.

۲.۲.۲ تعریف مفاهیم back-end, front-end

• **فرانت-اند :** زمانی که در مورد فرانت-اند وب صحبت می کنیم، منظور آن بخشی است که کاربر می تواند با آن تعامل برقرار کند و قابل دیدن است. فرانت-اند کدهای غیر قابل فهم برای کاربران را در قالب ظاهری گرافیکی و بصری به آن ها نمایش می دهد تا استفاده از بخش های مختلف سایت برایشان ساده تر شود. در این بخش فرم های ورودی اطلاعات، صداها، تصاویر، ویدیوها و به صورت کلی هر چیز دیگری که برای کاربر قابل درک باشد، قرار می گیرد. فرانت-اند معمولاً از دو بخش تشکیل می شود: طراحی سایت و توسعه فرانت-اند وب. در بخش طراحی وب، طراحان با نرم افزارهای گرافیکی مانند فتوشاپ ظاهر سایت را طراحی می کنند. اما بخش توسعه رابط کاربری مربوط به پیاده سازی ظاهر سایت در قالب کدهای HTML، CSS و JavaScript است.

• **بک-اند :** بک-اند دقیقاً در مقابل مفهوم فرانت-اند قرار دارد. بک-اند، به بخشی از یک وب سایت یا نرم افزار می گویند که برای کاربران قابل مشاهده نیست. به عبارتی دیگر هسته و مغز یک سایت است که وظیفه کنترل منطق آن را بر عهده دارد. به عنوان تکنولوژی های مربوط به این بخش، می توان به زبان های برنامه نویسی متعددی مانند: پایتون، جاوا، جاوا اسکریپت و ... اشاره کرد.

۳.۲ فناوری های وب

۱.۳.۲ HTML

زبان نشانه ای (HyperText Markup Language) که معمولاً به آن اچ تی ام ال می گویند ، جایی است که وب شروع به کار کرده است. HTML یک زبان فرانت-اند می باشد که برای تعریف و توصیف معنایی محتوای یک صفحه وب استفاده می شود. به توسعه دهندگان وب کمک می کند تا چگونگی ساختار صفحه وب را تعیین کنند. بخش های مختلف توسط اجزایی به نام تگ از هم جدا شده ، که هر کدام دارای کاربرد و خواص مربوط خود هستند . این تگ ها به مرورگر اعلام می کنند که هر بخش از صفحه چه نوع عنصری است و باید به چه صورت نمایش داده شود . در یک صفحه HTML می توان انواع عناصر از قبیل متن ، تیترا ، عکس ، جدول و ... را قرار داد ، که برای هر عنصر باید از تگ مربوط به آن استفاده کرد . صفحات HTML فقط از کدها که به صورت متن هستند تشکیل شده اند. بدین معنا که برای تصویر کد مربوط به تمایش تصویر و جدول و ... کدهای اچ تی ام ال مربوط به هر یک را باید نوشت و مرورگر با رسیدن به این کدها و تگ ها ، المنت های مرتبط با آن را نمایش می

دهد. هر یک از کدهای html ، معنا و مفهوم خاصی دارند و تأثیر مشخصی بر محتوا می گذارند. مثلاً برچسب هایی برای تغییر شکل ظاهری متن، نظیر درشت و ضخیم کردن یک کلمه یا برقراری پیوند به صفحات دیگر در اچ تی ام ال تعریف شده اند.

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <body>
    <h1>Hello, World!</h1>
  </body>
</html>
```

در قطعه کد بالا، تمامی عناصر توسط علامت های <،> احاطه شده اند. عبارت doctype این مفهوم را به مرورگر می رساند که محتوای فایل در قالب HTML نوشته شده است. تمامی عناصر قابل رویت در صفحه می بایست مابین عنصر body قرار گیرند.

اچ تی ام ال زبان برنامه نویسی نیست، بلکه زبانی برای نشانه گذاری ابرمتن است و اساساً برای ساخت مند کردن اطلاعات و چینش اجزای منطقی یک نوشتار، نظیر عناوین ، تصاویر ، فهرست ها ، بندها و جداول به کار می رود. از سوی دیگر، اچ تی ام ال را نباید به عنوان زبانی برای صفحه آرایی صفحات وب به کار برد؛ این وظیفه اکنون بر دوش فناوری های دیگری همچون سی اس اس است که در ادامه به آن خواهیم پرداخت.

۲.۳.۲ CSS

سی اس اس (Cascading Style Sheets) به عبارت ساده برای آراستن صفحات وب در طراحی سایت می باشد. با استفاده از CSS میتوان تگ های html را به راحتی به استایل های مختلف در آورد. رنگ بندی و تعیین پس زمینه ، تعیین مکان و عرض و طول و ... همگی کارهایی است که با CSS می توان انجام داد.

۳.۳.۲ طراحی سایت واکنش گرا

طراحی واکنش گرا و یا responsive ، روشی است که صفحات وب نسبت به دستگاه کاربر چون گوشی تلفن هوشمند، لب تاپ ، انواع مانیتور کامپیوترها واکنش نشان داده و خود را بر مبنای اندازه صفحه و اسکرین نمایش می دهند. امروزه کاربران از بشمار نمایشگر در ابعاد بزرگ و کوچک برای دستیابی به صفحات اینترنت استفاده میکنند. از آنجا که امروزه فناوری به یک بخش ضروری از زندگی روزمره تبدیل شده است در نتیجه می بایست طیف گسترده ای از دستگاه هایی که کاربران به واسطه آنها قادر به دسترسی به اینترنت هستند را در نظر گرفت. زیرا انعطاف پذیری، کلید موفقیت در کسب و کار، به خصوص کسب و کار آنلاین است.

۴.۳.۲ Javascript

یکی از زبان های برنامه نویسی اسکریپتی است ، که اولین بار توسط شرکت Netscape در سال ۱۹۹۵ ارائه شد و امروزه متداولترین زبان اسکریپت نویسی صفحات وب است.

جاوا اسکریپت یک زبان شی گرا، ترجمه‌ای، سبک و تابعی است. این زبان هم سمت کاربر و هم سمت سرور، برای ایجاد تعامل با صفحات وب به کار می‌رود. جایی که HTML و CSS ساختار اولیه و ظاهر صفحات وب را تعیین می‌کنند، جاوا اسکریپت نحوه عملکرد صفحات وب را کنترل می‌کند. جاوا اسکریپت عمدتاً برای برنامه‌های مبتنی بر وب و مرورگرهای وب مورد استفاده قرار می‌گیرد. اما جاوا اسکریپت نیز فراتر از وب در نرم افزار، سرورها و کنترل‌های سخت افزاری استفاده می‌شود. در ادامه برخی از مواردی که جاوا اسکریپت در آنها پرکاربرد هستند را نام می‌بریم:

- **اضافه کردن رفتار تعاملی به صفحات وب :** جاوا اسکریپت به کاربران اجازه می‌دهد تا با صفحات وب ارتباط برقرار کنند. برخی از این قابلیت‌ها: پخش فایل صوتی و تصویری در یک صفحه وب، نمایش یا پنهان کردن اطلاعات، نمایش انیمیشن‌ها و ... می باشند.

- **ایجاد برنامه‌های وب و موبایل :** فریم‌ورک‌های جاوا اسکریپت مجموعه‌ای از کتابخانه‌های جاوا اسکریپت هستند که قابلیت نوشتن کد از قبل را به توسعه دهندگان برای استفاده از ویژگی‌های برنامه‌نویسی روزمره ارائه می‌دهند: به معنای واقعی کلمه یک فریم‌ورک برای ساخت وب سایت‌ها یا برنامه‌های کاربردی وب. فریم‌ورک‌های محبوب جاوا اسکریپت، Angular React و Vue می‌باشند. بسیاری از شرکت‌ها از NodeJs که یک محیط اجرا جاوا اسکریپت بر روی موتور V8 گوگل کروم می‌باشد استفاده می‌کنند. چند نمونه از مثال‌های مشهور آن: Netflix و Uber می‌باشد.

- **ساخت وب سرورها و توسعه برنامه‌های کاربردی سرور :** فراتر از وبسایت‌ها و برنامه‌های کاربردی، توسعه دهندگان همچنین می‌توانند از جاوا اسکریپت برای ساخت وب سرورهای ساده و توسعه زیرساخت‌های بک-اند توسط NodeJs استفاده کنند.

زبان های اسکریپتی ، جزء زبان های برنامه نویسی سبک هستند. این زبان ها در هنگام اجرا فازی به نام کامپایل را طی نکرده و دستورات آن ها به صورت خط به خط اجرا می شوند.

یکی از مهم ترین ویژگی های زبان جاوا اسکریپت، قابلیت ناهمگام بودن (asynchronous) آن است. از آنجا که جاوا اسکریپت یک زبان تک نخ است، در هر زمان تنها یک کار می‌تواند اجرا شود که روی نخ اصلی اجرا می‌شود و هر چیز دیگری تا زمان تکمیل شدن آن عملیات متوقف خواهد بود (همگام). برای جبران تک نخ بودن و قابلیت اجرای یک دستور در هر زمان، جاوا اسکریپت قابلیت ناهمگام بودن برای اجرای برخی از دستورات زمان گیر را به خود اضافه کرد.

دو نوع عمده از سبک کد ناهمگام وجود دارد که در جاوا اسکریپت با آن مواجه می‌شویم. یکی call-back ها و دیگری کد به سبک promise می باشد. callback های ناهمگام توابعی هستند که در زمان فراخوانی یک تابع به صورت پارامتر استفاده می‌شوند و شروع به اجرا در پس زمینه می‌کنند. زمانی که کد پس زمینه اجرای خود را تمام کند، تابع callback را فراخوانی می‌کند تا بداند که کار انجام یافته است و یا اطلاع دهد که اتفاق خاصی رخ داده است. سبک جدیدی از کد ناهمگام، promise ها هستند. promise شیئی است که تکمیل یا شکست عملیات ناهمگام را نمایش می‌دهد. این پارامتر یک

حالت واسط را نمایش می دهد. عملیات ناهمگام مانند promise در یک «صف رویداد» قرار می گیرد که پس از پایان پردازش نخ اصلی اجرا می شود، به طوری که کد جاوا اسکریپت بعدی را مسدود نمی کند. عملیات صف بندی شده به محض این که امکان پذیر باشد، اجرا می شوند و نتایج آن ها در محیط جاوا اسکریپت بازگشت می یابد.

JSON ۵.۳.۲

جی سون (JavaScript Object Notation) یک فرمت فایل برای ذخیره سازی و یا انتقال فایل ها می باشد. داده ها در آن بصورت کلید و مقدار (key, value) ذخیره می شوند. یکی از مهم ترین کاربرد های جی سون انتقال داده می باشد و بصورت عمده برای ارتباط بین سرور و مرورگر ها استفاده می شود.

API ۶.۳.۲

رابط برنامه نویسی برنامه کاربردی (Application Programming Interface) قراردادهای استانداردی هستند که تعیین می کنند توسعه دهندگان چگونه با یک سرویس و انواع خروجی های آن تعامل داشته باشند. می توان گفت که API فصل مشترکی مابین دو نرم افزار و یا برنامه است.

دسته بندی های مختلفی برای ای پی آی ها در نظر گرفته می شود، که برخی از آن ها عبارتند از:

- **ای پی آی زبان های برنامه نویسی:** زبانی همچون جاوا یک هسته اصلی دارد که شامل سینتکس این زبان، نحوه ساخت متغیر، دیتا تایپ ها و ... می شود اما در کنار آن ها صدها کلاس مختلف توسط توسعه دهندگان این زبان عرضه شده که تحت عنوان API شناخته می شوند که ویژگی های تکمیلی این زبان را در دسترس توسعه دهندگان قرار می دهند.
- **ای پی آی تحت وب:** این نوع ای پی آی یکی از متداول ترین و کاربردی ترین انواع ای پی آی است. ای پی آی تحت وب یا وب سرویس به هر پروتکلی گفته می شود که از طریق شبکه اینترنت و وب تعامل مابین اپلیکیشن های مختلف را امکان پذیر سازد.

۷.۳.۲ وب سرویس ها

همان طور که ذکر شد، وب سرویس به هر پروتکلی گفته می شود که از طریق شبکه اینترنت و وب تعامل مابین برنامه های مختلف را امکان پذیر سازد. وب سرویس ها را می توان بطور کلی به دسته های زیر تقسیم بندی کرد:

- **PRC:** این نوع وب سرویس که نام آن مخفف واژگان Programmable Remote Client در دو نوع مدل XML-RPC و JSON-RPC عرضه شده است و همان طور که از نام آن ها مشخص است، مدل اول از فرمت اکس ام ال پشتیبانی می کند و مدل دوم از جی سون. این وب سرویس امروزه کاربرد چندانی ندارد.

• **SOAP**: پروتکل دسترسی آسان به اشیاء و مخفف عبارت Simple Object Access Protocol می باشد. این پروتکل برای رد و بدل کردن اطلاعات بین برنامه ها استفاده می شود. اطلاعات در SOAP به صورت پیام و از طریق پروتکل های موجود در اینترنت مانند HTTP منتقل میشود. به زبان ساده تر، SOAP یک پروتکل برای دستیابی به یک سرویس ارائه شده در وب می باشد. پروتکل SOAP یکی از عمومی ترین استاندارد هایی است که در وب سرویس ها استفاده می شود. وقتی یک برنامه شروع به ارتباط با وب سرویس می کند، پیغام های SOAP وسیله ای برای ارتباط و انتقال دیتا بین آن دو هستند. یک پیغام SOAP به وب سرویس فرستاده می شود و یک تابع را در آن به اجرا در می آورد، وب سرویس نیز از محتوای پیغام SOAP استفاده کرده و عملیات خود را آغاز می کند و در انتها نیز نتایج را با یک پیغام SOAP دیگر به برنامه اصلی می فرستد.

• **REST**: این اصطلاح که مخفف واژگان Representational State Transfer است بر خلاف موارد قبل یک پروتکل حساب نمی شود بلکه نوعی معماری است. از آنجا که REST تقریباً بر روی همه پروتکل ها استفاده می شود، هنگام استفاده بر روی API های وب، می تواند از مزایای HTTP بهره مند شود. یک وب سرویس بصورت REST طراحی شده است هرگاه شرایط زیر را داشته باشد:

مدل آن بصورت سرویس گیرنده- سرویس دهنده باشد. بدین معناست که سرویس گیرنده و سرویس دهنده بایستی از یکدیگر جدا باشند و اجازه توسعه جداگانه و مستقل را داشته باشند. به عبارت دیگر، باید بتوانیم روی اپلیکیشن موبایل خود، بدون آنکه اثری روی ساختار داده یا طراحی پایگاه داده در سرویس دهنده داشته باشد، تغییراتی را اعمال کنیم. همچنین بدون تأثیر بر سرویس گیرنده موبایل، بتوانیم پایگاه داده را تغییر دهیم یا تغییراتی در اپلیکیشن سرویس دهنده اعمال کنیم. بدین ترتیب ارتباطات از هم جدا می شوند و به هر برنامه کاربردی اجازه رشد و مقیاس پذیری مستقل داده می شود و سازمان شما سریع تر و کارآمدتر رشد می کند.

می بایست مستقل از حالت باشند. بدین معنی که فراخوانی ها مستقل از یکدیگر انجام می شود و هر فراخوانی شامل داده هایی است که برای اتمام موفق خودش به آن ها نیاز دارد. یک REST API نباید وابسته به داده ذخیره شده در سرویس دهنده یا نشست ها باشد تا تعیین کند که با یک فراخوانی چه شود بلکه باید وابسته به داده ای باشد که فراخوانی، خود آن را فراهم می کند. زمانی که فراخوانی ها انجام می شود، شناسایی اطلاعات در سرویس دهنده ذخیره نمی شود. در عوض هر فراخوانی داده خود را دارد. همچنین این مسئله با داشتن همه اطلاعات لازم برای فراخوانی به افزایش قابلیت اطمینان API ها کمک می کند تا اینکه وابسته به یک سری فراخوانی با سرویس دهنده باشد تا آبجکتی را بسازد که ممکن است منجر به شکست جزئی شود. در عوض برای کاهش نیازمندی های حافظه و هرچه مقیاس پذیرتر بودن برنامه کاربردی، یک API RESTful نیاز به ذخیره وضعیت در سرویس گیرنده دارد - نه در سرویس دهنده.

از آنجا که یک API مستقل از حالت می تواند سربار درخواست را با بار زیاد مدیریت فراخوانی های ورودی و خروجی افزایش دهد، یک REST API ساخته می شود تا منجر به ذخیره سازی داده قابل کش شود. بدین معنی که زمانی که داده قابل کش است، پاسخ باید نشان دهد که داده می تواند تا زمان مشخصی (زمان انقضا) ذخیره گردد یا در مواردی که به داده بلادرنگ نیاز داریم، دیگر نباید پاسخ در سرویس گیرنده کش شود. با فعال نمودن این شرط بحرانی، نه تنها تعداد تعاملات

با API از طریق کاهش استفاده از سرویس دهنده داخلی به شدت کاهش می یابد بلکه ابزار لازم برای تهیه کارآمدترین و سریع ترین برنامه های کاربردی ممکن را در اختیار کاربران API شما قرار می دهد. به خاطر داشته باشید که کش کردن سمت سرویس گیرنده انجام می شود. از آنجاکه شما ممکن است بتوانید برخی داده ها را در معماری خود کش کنید تا بیشترین کارایی را داشته باشید، تمایل به سمت آموزش سرویس گیرنده است که گونه کار را ادامه دهد و داده را موقتاً ذخیره کند یا خیر.

کلید تفکیک سرویس گیرنده از سرویس دهنده داشتن یک رابط کاربری یکنواخت است که بدون وابستگی سرویس ها، مدل ها و عملیات برنامه کاربردی به لایه، API، به برنامه کاربردی اجازه تکامل مستقل می دهد. رابط کاربری یکنواخت به سرویس گیرنده اجازه می دهد تا مستقل از معماری بک اند با یک زبان واحد با سرویس دهنده صحبت کند. این رابط کاربری ابزار ارتباطی استاندارد و ثابتی بین سرویس دهنده و سرویس گیرنده فراهم می کند.

شرط پیروی از مدل MVC که در ادامه بررسی خواهد شد نیز وجود دارد.

۸.۳.۲ مدل MVC

سیستم MVC (Model View Controller) سیستمی است که از چندلایه تشکیل شده است و هر لایه عملکرد و مسئولیت خاص خود را دارد. هر لایه مسئولیت های مخصوص به خود را دارد. Models شامل چگونگی تشکیل داده است، Controller بر عملیات ورودی تمرکز دارد و View روی خروجی تمرکز دارد. هر لایه مستقل است اما با دیگر لایه ها در تعامل است. در طراحی API REST همین قوانین حاکم است با لایه های مختلفی از معماری که برای ساخت یک سلسه مراتب با هم کار می کنند و به ساخت یک برنامه کاربردی مقیاس پذیرتر و ماژولارتر کمک می کنند.

سیستم لایه ای به شما اجازه می دهد سیستم های بازمانده را کپسوله کنید و عملکردهای دسترسی کمتری را به یک واسطه مشترک منتقل می کند در حالی که از مؤلفه های پر استفاده و مدرن تر در برابر آنها محافظت می کند. به علاوه، سیستم های لایه ای به شما آزادی عمل می دهند تا سیستم ها را به درون یا بیرون معماری تان به عنوان تکنولوژی و سرویس های تکامل یافته منتقل کنید و تا زمانی که ماژول های مختلف را از آنها مجزا نگهدارید، انعطاف پذیری و طول عمر آنها را افزایش می دهید. مزایای امنیتی دیگری نیز برای سیستم های لایه ای وجود دارد؛ زیرا به شما اجازه می دهد تا حمله های لایه پروکسی را متوقف کنید یا در بین لایه ها از نفوذ آنها به معماری سرویس دهنده اصلی جلوگیری کنید.

با بهره برداری از سیستم لایه ای با استفاده از پروکسی یا ساخت یک نقطه دسترسی، می توانید جنبه های بحرانی و آسیب پذیر معماری تان را پشت یک فایروال محافظت کنید و از تعامل مستقیم سرویس گیرنده ها جلوگیری کنید.

۹.۳.۲ پایگاه های داده

پایگاه داده مجموعه ای از داده های سازمان یافته است که بر اساس قوانندی مشخص در کنار یکدیگر نگهداری می شوند. در سیستم توسعه وب، معمولاً بطور عمده از دو نوع پایگاه داده SQL و NOSQL استفاده می شود. در ادامه به بررسی جزئیات این دو پایگاه داده و خصوصیات آنها خواهیم پرداخت.

• **SQL**: این نوع از پایگاه داده ها به پایگاه داده های رابطه ای مشهور هستند. SQL مخفف Structured Query Language است و زبانی مخصوص جستجو و دستکاری و تغییر در کوئری ها یا همان داده ها در یک پایگاه داده رابطه ای می باشد. برخی از معروف ترین پایگاه داده های SQL، Oracle, MySQL, PostgreSQL می باشند. مدل رابطه ای پایگاه های داده در دهه ۱۹۷۰ میلادی معرفی شد و یک روش بسیار منطبق بر ریاضیات برای سازمان دهی، نگهداری و استفاده از داده ها ارائه کرد. این مدل، طراحی های قبلی عموماً ساده، یا مدل شبکه ای را با معرفی مفهوم رابطه در پایگاه داده متحول ساخت. از مهم ترین خصوصیات این نوع پایگاه داده ها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

داده ها بر اساس چیزی به نام رابطه، بین جدول ها پخش می شوند. داده ها در این نوع از پایگاه های داده در جدول ها ذخیره می شوند. این جداول ساختار کاملاً مشخصی دارند. این ساختار محکم بر اساس نام فیلدها و نوع داده هایی است که باید وارد جدول شوند.

• **NOSQL**: این نوع از پایگاه داده ها، به پایگاه داده های غیررابطه ای مشهور هستند. مدل غیررابطه ای برای سازمان دهی داده ها به اصل رها شدن از قیدهایی که پیرامون مدل رابطه ای وجود دارد اشاره دارد و سعی می کند به توسعه دهندگان اجازه دهد از ابزارهای نگهداری، ساخت و به کارگیری محاوره ها به شکل آزادانه تری استفاده کنند. بانک های اطلاعاتی غیررابطه ای بر مبنای رویکرد غیرساخت یافتگی سعی می کنند محدودیت های موجود در روابط صریح را حذف کرده و انواع مختلفی از روش ها را برای نگهداری و کار با داده ها به روشی خاص منظوره پیاده سازی کنند. روش هایی که قادر هستند با عملکرد بالا به ذخیره سازی اسناد تمام متنی بپردازند. از مهم ترین پایگاه داده های غیر رابطه ای می توان به MongoDB اشاره کرد. انتخاب پایگاه داده ی غیر رابطه ای در موارد زیر می تواند مفید باشد:

هیچ تعریف مشخصی از رابطه ی بین داده ها وجود ندارد.

ذخیره سازی داده هایی با حجم بسیار و ساختاردهی نشده و مقیاس پذیری عمودی و افقی. مقیاس پذیری عمودی یعنی بالا بردن قدرت سرورها مانند افزودن تعداد CPU. مقیاس پذیری افقی یعنی سرورهای جدیدی اضافه شوند و پایگاه داده ی فعلی بین آن ها تقسیم شود. دریافت سریع تر داده ها و نرخ پایین ویرایش و نوشتن داده. ذخیره سازی و انجام محاسبات ابری.

۴.۲ روش های بارگذاری صفحات وب

بحث در رابطه با بارگذاری صفحات وب، در چند سال گذشته مطرح شده است. پیشتر، وبسایت ها و برنامه های وب یک محتوا HTML دارند که از سمت سرور به مرورگرها ارسال می شود. این محتوا به عنوان یک سند HTML به همراه استایل های CSS در مرورگر بارگذاری می شوند.

با ظهور و ایجاد فریم ورک های جاوا اسکریپت، راه و روش جدیدی برای توسعه برنامه های وب ایجاد شد. فریم ورک های جاوا اسکریپت این امکان را فراهم کردند که سر بار و پردازش سمت سرور کمتر شود.

با استفاده از فریم‌ورک‌های جاوا اسکریپت، بارگذاری محتوا توسط ایجاد یک درخواست از طرف مرورگر، برای محتوای خواسته شده، به صورت پویا، انجام می‌شود. در این سناریو، سرور تنها شامل یک فایل پایه‌ای HTML ضروری است. این تغییر باعث می‌شود که تجربه بهتری برای کاربران سایت ایجاد شود، زیرا زمان بارگذاری وب سایت خیلی کمتر می‌شود. علاوه بر این، وقتی که صفحه وب لود می‌شود، این صفحه دوباره بارگذاری نخواهد شد.

در ادامه با دو روش معمول بارگذاری صفحات وب آشنا خواهیم شد.

۱.۴.۲ بارگذاری صفحات در سمت سرور (SSR)

بارگذاری صفحات در سمت سرور (Server-side Rendering) یک راه قدیمی و مرسوم برای نمایش صفحات وب در مرورگر است. مراحل بارگذاری صفحات بصورت زیر می‌باشد:

در ابتدا کاربر درخواستی را معمولاً از طریق مرورگر به سمت سرور ارسال می‌کند. سرور منابع را بررسی می‌کند، سپس محتوای HTML را بعد از اجرای کدهای مربوطه در سمت سرور، آماده می‌کند. این سند HTML آماده، به سمت مرورگر کاربر، برای نمایش و رندر، ارسال می‌شود. مرورگر سند HTML را دانلود می‌کند و آن را به کاربری که درخواست را ایجاد کرده، نمایش می‌دهد. سپس مرورگر فایل‌های جاوا اسکریپت را دانلود می‌کند و بعد از اجرای آن‌ها، صفحه رندر شده را، تعاملی می‌کند.

در این فرآیند، تمام بار و مسئولیت دریافت محتوای پویا، به HTML مربوط می‌شود، همچنین ارسال این HTML به مرورگر برعهده سرور است. از این رو این فرآیند، SSR نام دارد. مسئولیت رندر کامل HTML، باعث ایجاد باری بر memory و توان پردازشی سرور می‌شود. این قضیه باعث افزایش زمان بارگذاری یک صفحه در مقابل وب سایت‌های استاتیک، که محتوای پویا و متغیر برای نمایش ندارند، می‌شود.

۲.۴.۲ بارگذاری صفحات در سمت مرورگر (CSR)

بارگذاری صفحات در سمت مرورگر (Client-side Rendering) راه دیگری برای نمایش و رندر صفحه وب در مرورگر است. در CSR، بار ایجاد محتوای پویا و ایجاد HTML برای آن‌ها، برعهده مرورگر کاربر است. این روش توسط فریم‌ورک‌ها و کتابخانه‌های جاوا اسکریپتی، نظیر: ReactJS، VueJS و AngularJS پیاده‌سازی می‌شود. روند طبیعی رندر صفحات وب در این روش، مراحل زیر را دنبال می‌کند:

ر ابتدا کاربر درخواستی را معمولاً از طریق مرورگر به سمت سرور ارسال می‌کند. در این مرحله، بجای سرور، می‌توان از یک شبکه تحویل محتوا یا CDN برای ارسال HTML استاتیک، CSS و سایر فایل‌های ثابت و استاتیک به سمت کاربر استفاده کرد. مرورگر HTML و سپس فایل‌های جاوا اسکریپت را در حالی که کاربر تنها یک نشانه‌ای از بارگذاری سایت می‌بیند، دانلود می‌کند. بعد از اینکه مرورگر فایل‌های جاوا اسکریپت را دانلود و اجرا کرد، درخواست‌هایی را به سمت API ایجاد می‌کند تا از طریق آن محتوای پویا را دریافت و آن را برای نمایش در مرورگر، بارگذاری کند. بعد از ارسال پاسخ از سمت سرور، محتوای نهایی در مرورگر کاربر پردازش می‌شود.

۳.۴.۲ مقایسه CSR, SSR

از آنجایی که هر دو روش، در نحوه پردازش محتوا تفاوت دارند، هر کدام مزیت های مربوط به خودش را دارد.

مدت زمان بارگذاری صفحه، (زمانی که طول می کشد تا درخواست به سرور برسد و نتیجه در مرورگر، بارگذاری شود) در اولین بار در CSR، مرورگر HTML پایه، CSS و تمام جاوااسکریپت هایی که نیاز است را لود می کند و آن ها را به یک HTML قابل استفاده برای مرورگر تبدیل می کند. این زمان معمولاً بیشتر از دریافت یک HTML آماده و از پیش کامپایل شده به همراه اسکریپت های مورد نیاز خواهد بود. بنابراین SSR به زمان کمتری در این سناریو نیاز دارد. مدت زمان بارگذاری برای دومین بار و یا دفعات بعد در CSR کوتاه تر است چون تمامی اسکریپت ها در بار اول لود شده اند. این نکته را نیز باید ذکر کرد که روش CSR تاثیر منفی بر سئو (Search Engine Optimization) سایت دارد.

فصل ۳

فناوری های نوین طراحی وب سایت

۱.۳ مقدمه

فناوری اطلاعات به سرعت در حال پیشرفت است و پیروی از آخرین روندها بیش از هر زمان دیگری مهم است. بسیاری از گرایش های فناوری توسط وب هدایت می شوند، به همین دلیل پیشرفت در فناوری بسیار وابسته به روند توسعه وب است. برخی از روندهای توسعه وب سال ها پیش آغاز شده است اما هنوز باید مورد توجه قرار گیرند. نادیده گرفتن فناوری های نوین منجر به عقب افتادن سازمان ها در رقابت تجاری اشان خواهد شد. در این فصل به برخی از مفاهیم و فناوری های نوین توسعه وب در چند سال اخیر خواهیم پرداخت.

۲.۳ برنامه های تک صفحه ای تحت وب (SPA)

یک برنامه با رویکرد تک صفحه ای یا Single Page Application که به اختصار به آن SPA در برنامه نویسی هم می گویند، یک برنامه تحت وب است که فقط و فقط برای یک بار از سمت سرور بارگذاری می شود و برای هر تعامل دیگر کاربر را به سمت سرور نمی فرستد بلکه تنها محتوای مورد نیاز را با استفاده از API جاوا اسکریپت تغییر می دهد. این روش به کاربر اجازه می دهد بدون بارگذاری صفحات اضافه به هدف خود برسد و در نتیجه سرعت بسیار بالاتری را تجربه خواهد کرد.

نحوه عملکرد این نوع از برنامه ها را در فصل قبل ذکر کردیم. در ادامه با یکی از مطرح ترین فریم ورک های SPA جاوا اسکریپت بیشتر آشنا می شویم.

React ۱.۲.۳

این کتابخانه در سال ۲۰۱۱ توسط یکی از مهندسين نرم افزار شرکت فیسبوک معرفی شد و توسط دیگر جامعه های توسعه دهنده، مدیریت و نگهداری می گردد. ری اکت در واقعاً یک کتابخانه ی متن باز است و کاملاً رایگان در اختیار کاربران قرار گرفته است.

در js React، برای قالب بندی به جای استفاده از جاوا اسکریپت معمولی از JSX استفاده می شود. JSX یک جاوا اسکریپت ساده است که از HTML پیروی می کند و از این دستورات تگ HTML برای ارائه زیر کامپوننت ها در React استفاده می کند. همچنین کتابخانه js React این اجازه را میدهد تا بتوانیم کامپوننت هایی با قابلیت استفاده مجدد نیز طراحی و ایجاد کنیم.

۳.۳ برنامه های پیش رونده تحت وب (PWA)

برنامه های پیش رونده تحت وب و یا Progressive Web Apps نسل جدید برنامه های تحت وب هستند که در سال ۲۰۱۵ توسط گوگل معرفی شد.

امروزه با توجه گسترده شدن استفاده از تلفن های همراه و پیشی گرفتن آن از دسکتاپ موجب شده تا تمرکز روی اپلیکیشن های موبایل بیشتر شود. از منظر رابط کاربری امروزه تقریباً هیچ تفاوتی بین برنامه های بومی و برنامه های تحت وب وجود ندارد و هر دوی آنها امکانات مشابهی را با اختلافات اندکی در اختیار کاربر قرار می دهند. در حال حاضر، اغلب توسعه دهندگان برنامه های خود را هم در نسخه های موبایل و هم در بستر وب توسعه می دهند و با این کار امکان دسترسی به سرویس های خود را تا حد امکان افزایش می دهند. هر پلتفرم موبایل از زبان برنامه نویسی مختلفی استفاده می کند. در طرف مقابل، هیچ استانداردسازی مشخصی برای اپلیکیشن های وب وجود ندارد و توسعه دهندگان محدود به استفاده از چارچوب ها یا ابزارهای توسعه ای خاصی نیستند.

وب اپلیکیشن های پیش رونده از جدیدترین فناوری ها در ترکیب اپلیکیشن های موبایل و وب سایت ها بهره می گیرند. یک وب اپلیکیشن پیش رونده در واقع وب سایتی است که از فناوری های مدرن وب استفاده می کند؛ اما ظاهر و کارکرد آن همانند یک اپلیکیشن معمولی است. پیشرفت های اخیر در مرورگرها، سرویس ورکرها، کش ها و رابط های برنامه نویسی نرم افزار (API) توسعه دهندگان وب را قادر کرده تا وب اپلیکیشن هایی با قابلیت افزودن به صفحه ای خانگی سیستم عامل با امکان ارسال اعلان از سمت سرور و حتی عملکرد آفلاین توسعه دهند.

وب اپلیکیشن های پیش رونده در مقایسه با اپلیکیشن های بومی موجود در فروشگاه های نرم افزاری از مزیت اکوسیستم گسترده تر وب و پلاگین ها و آسودگی نسبی توسعه و حفظ وب سایت ها برخوردار هستند. ساخت یک وب سایت با صرف زمان کمتری قابل انجام است و نیازی به حفظ قابلیت پس سازگاری رابط های برنامه نویسی وجود ندارد؛ زیرا برخلاف چندپارگی نسخه های اپلیکیشن های بومی، تمام کاربران نسخه ای یکسان از کد وب سایت را اجرا می کنند.

۱.۳.۳ ویژگی های برنامه های پیش رونده وب

بدون اتصال به اینترنت و حتی با سرعت پایین اینترنت قابل استفاده هستند.

برنامه های بومی نیازمند آپدیت از طریق فروشگاه های نرم افزاری هستند اما PWA ها به محض اینکه کاربر به اینترنت وصل باشد و محتوای جدیدی انتشار داده شود، آن محتوا بلافاصله در اختیار کاربر قرار می گیرد.

برنامه های پیش رونده وب، در بستر HTTPS قرار دارند در نتیجه از نظر مسائل امنیتی بسیار ایمن هستند.

این برنامه ها واکنش گرا (responsive) و کاملاً انعطاف پذیر می باشند. قابل استفاده در هر دستگاه و سیستم عاملی هستند به همین دلیل به آن ها پیش رونده می گویند. به دلیل اینکه برنامه های پیش رونده وب در اصل یک وب سایت می باشند، از طریق موتورهای جستجو قابل یافتن هستند. در ظاهر شبیه یک اپلیکیشن بومی هستند و رابط کاربری مشابه آن ها دارند.

۴.۳ وب اسمبلی (WASM)

وب اسمبلی استاندارد باز است که یک قالب جدید دستورالعمل های باینری را معرفی می کند. این فناوری نوید این را می دهد که برنامه ها با کارآیی بومی خود در بستر وب اجرا شوند. به عبارت ساده تر می توان گفت، این فناوری امکان این را می دهد که کدهای نوشته شده با زبان های سطح بالاتر مانند C و ++C به ماژول Wasm کامپایل شوند که مستقیماً در مرورگرهای مدرن قابل اجرا هستند. وب اسمبلی معرفی شد تا محدودیت سرعت و پردازش برنامه های بزرگ و سنگین توسط جاوا اسکریپت در مرورگرها را از بین ببرد. در حالیکه این یک استاندارد نسبتاً جدید است که در حال حاضر توجه بیشتری را به خود جلب کرده است، در حال حاضر در تمام مرورگرهای اصلی پشتیبانی می شود. این فناوری تنوع در استفاده از زبان های برنامه نویسی را برای ساخت برنامه های تحت وب افزایش می دهد.

۵.۳ رابط کاربری صوتی (VUI)

رابط کاربری صوتی (Voice User Interface) تعامل انسان با رایانه ها را از طریق گفتار ممکن می سازد، با استفاده از تشخیص گفتار برای درک فرمان های گفتاری و پاسخ به سؤالات، و معمولاً با تبدیل متن به گفتار برای تولید پاسخ، این امر را ممکن می سازد. دستگاه فرمان صوتی (VCD) وسیله ای است که با رابط کاربری صوتی کنترل می شود. رابط های کاربر صوتی در صنعت وب، در مرحله طراحی هستند، اما در نرم افزار رایج شده اند. مزیت اصلی این روند طراحی وب این است که نیازی به استفاده از دست افراد نیست.

۶.۳ برنامه ها و معماری بدون سرور

برنامه و معماری بدون سرور (Serverless Application and Architecture) مربوط به اجرای برنامه ها و خدمات بدون ساختن سرور است. این برنامه ها به جای اینکه توسط برنامه نویس توسعه یابند، با اجاره سرور از فروشندگان خارجی کار می کنند. فروشندگان مشهور مختلفی مانند AWS، Azure و

غیره وجود دارند که این امکانات سرور را برای توسعه وب سایت با مقیاس پذیری و امنیت بهتر ارائه می دهند. این فناوری در ساخت وب برای جلوگیری از عوارضی مانند بار بیش از حد سیستم، هزینه های بالای توسعه، سرعت توسعه برنامه ها و موارد دیگر به وجود آمده است.

۷.۳ معماری میکروسرویس

امروزه با نیاز رو به رشدی که به برنامه های بزرگ به وجود آمده است، مفهومی تحت عنوان میکروسرویس هم در صنعت توسعه نرم افزار رواج یافته است چرا که برنامه نویسان برای توسعه سیستم های بزرگ تجاری چاره ای جز به کارگیری از معماری میکروسرویس ندارند.

برای درک ماهیت میکروسرویس ها، ابتدا باید ببینیم که معماری Monolithic چگونه کار می کند. به طور کلی، در این نوع معماری ما سه لایه داریم تحت عناوین Models, Views, Controllers که در فصل قبل در مورد این نوع معماری صحبت شد.

این نوع معماری که تحت عنوان معماری MVC هم شناخته می شود دارای یکسری نواقصی است. به عبارت دیگر، تمامی لایه ها (مدل، ویو و کنترلر) زیر پرچم یک پلتفرم واحد مدیریت می شوند و ارتباط بسیار تنگاتنگی با یکدیگر دارند و مثلاً به سادگی نمی توان Model یک اپلیکیشنی که تحت معماری MVC نوشته شده را برداشته و در پروژه دیگری استفاده کرد. در معماری Monolithic یک هسته مرکزی داریم که کاربران و حتی دیگر سرویس ها از طریق مختلف می توانند با آن ارتباط برقرار سازند و می بینیم گرچه خود این هسته مرکزی ماژولار (بخش بندی) است، اما همگی تحت یک پلتفرم واحد کنار یکدیگر قرار گرفته اند و امکان مجزاسازی این ماژول ها وجود ندارد و یا اگر هم چنین امکانی وجود داشته باشد، بسیار دشوار خواهد بود.

اگرچه که در معماری MVC کدها ماژولار هستند و نسبت به گذشته که تمامی فایل ها در یک پوشه گذاشته می شدند و اصلاً مفهومی تحت عنوان ماژول در کار نبود شرایط به مراتب بهتر است، اما همان طور که گفته شد، هر ماژول برای کارکرد صحیح و اصولی خود نیاز به سایر ماژول ها دارد. به طور کلی، مشکلات مرتبط با معماری Monolithic را می توان به دسته های زیر تقسیم بندی کرد:

از آنجا که یک سورس کد اصلی بیشتر وجود ندارد، تک تک اعضای تیم، از دولوپر فرانت اند گرفته تا برنامه نویس های سمت سرور و غیره، باید روی یک سورس کد کار کنند و به طور مثال اگر کسی بخواهد صرفاً روی بخش مدیریت کاربران کار کند، باید کل پروژه را دریافت کرده، یک هاست لوکال پیکره بندی کرده و شروع به کار روی پروژه کند.

یک تغییر کوچک در یکی از ماژول ها، ممکن است عملکرد دیگر ماژول ها را تحت تأثیر خود قرار دهد.

درست است که در این نوع معماری مفهومی داریم تحت عنوان MVC، اما در طول زمان این سه لایه آن قدر با یکدیگر عجین خواهند شد که به سختی می توان مرز مشخصی مابین آن ها ایجاد کرد.

کامپوننت ها را به سادگی نمی توان با یک معماری جدیدتر و بهینه تر جایگزین کرد چرا که کل معماری نرم افزار باید دستخوش تغییر گردد.

تنوع تکنولوژی من جمله زبان های برنامه نویسی، دیتابیس های مختلف، لایبرری ها و فریمورک های مختلف وجود نخواهد داشت و اگر هم این گونه باشد، ارتباط برقرار کردن مابین آن ها بسیار دشوار خواهد بود.

اینجا است که پای میکروسرویس ها به میان می آید و مزایایش منجر بدین گشته تا کمپانی های بزرگی همچون آمازون یا نتفلیکس به استفاده از میکروسرویس ها ترغیب شوند.

۱.۷.۳ معماری میکروسرویس چیست؟

میکروسرویس روشی به منظور تقسیم بندی کردن یک اپلیکیشن (نرم افزار) به بخش ها یا سرویس های کوچک، سبک، مستقل از یکدیگر و قابل مدیریت است. به عبارت دیگر، میکروسرویس یک معماری توسعه نرم افزار به اصطلاح توزیع شده (distributed) است.

این نوع سرویس ها صرفاً به منظور کنترل کردن یک وظیفه خاص طراحی می شوند. به طور مثال، یک سرویس صرفاً وظیفه مدیریت کاربران را دارا است و سرویس دیگر فقط و فقط برای بخش جستجوی سایت کاربرد دارد و با توجه به اینکه میکروسرویس ها مجزا و مستقل از یکدیگر هستند، به راحتی قادر خواهیم بود تا آن ها را با زبان های برنامه نویسی مختلفی نوشته و برای ذخیره سازی داده های مرتبط با آن ها نیز از سیستم های مدیریت دیتابیس مختلفی استفاده کنیم (به عبارت دیگر، جاهایی که نیاز به ذخیره سازی سنتی داده ها داریم می توانیم از MySQL استفاده کنیم و جاهایی دیگر هم به خاطر ساختار غیرقابل پیش بینی دیتای خود می توانیم به استفاده از دیتابیس های به اصطلاح NoSQL پردازیم).

۲.۷.۳ مزایای استفاده از میکروسرویس ها

امروزه ماژولار بودن به یک مزیت رقابتی در هر صنعتی مبدل شده اند؛ از مبلمان IKEA گرفته تا گوشی های موبایل ماژولار و حتی اسباب بازی های LEGO و این در حالی است که ایده پشت میکروسرویس ها این است تا این امکان به دولوپرها داده شود تا اپلیکیشن های خود را بر مبنای اجزا یا سرویس هایی که مستقل از یکدیگر هستند و به سادگی قابل تغییر، حذف و به روزرسانی می باشند توسعه دهند بدون اینکه کل اپلیکیشن تحت الشعاع قرار گیرد. روی هم رفته، مهم ترین مزایای استفاده از معماری میکروسرویس عبارتند از:

بر خلاف معماری مونولیتیک، در یک اپلیکیشنی که در آن از معماری میکروسرویس استفاده شده باشد سرویس ها هرگز بر اساس معماری MVC تقسیم بندی نمی شوند بلکه بر اساس کاری که انجام می دهند به بخش های مختلف تقسیم می شوند. به عبارت دیگر، یک سرویس همچون آپلود فایل شامل بخش هایی همچون رابط کاربری، مدل های مرتبط با دیتابیس، کنترلر، سیستم لاگینگ و ... خواهد بود.

یکی دیگر از مزیت های میکروسرویس ها این است که ما مجبور به استفاده از صرفاً یک زبان برنامه نویسی یا فناوری در کل پروژه نمی شویم. در واقع، با توجه به اینکه امروزه برخی زبان های برنامه نویسی برای حوزه های خاصی تخصصی تر هستند و استفاده از زبانی که اختصاصاً برای کار خاصی طراحی شده پرفورمنس اپلیکیشن ما را بالاتر می برد، با استفاده از میکروسرویس ها قادر خواهیم بود تا بسته به نوع سرویس مد نظر خود از چندین زبان برنامه نویسی و فناوری مختلف استفاده کرده و پرفورمنس را به حد اعلامی خود برسانیم.

علاوه بر موارد فوق، میکروسرویس ها اصطلاحاً Scalable (قابل توسعه) هستند. ماهیت مستقل ماژول های مختلف یک میکروسرویس این امکان را برای مان فراهم می آورند تا با استفاده از زبانی خاص، دیتابسی خاص و همچنین سروری خاص به توسعه اپلیکیشن مد نظر خود پردازیم و در صورت نیاز صرفاً منابع همان پلتفرم را ارتقاء دهیم.

۳.۷.۳ معایب استفاده از میکروسرویس ها

این نوع معماری توسعه اپلیکیشن نقاط ضعف خاص خود را هم دارا است که برخی از مهم ترین آن ها عبارتند از:

از آنجا که هر سرویس مسئول انجام تسک خاصی است، در اپلیکیشن ها بسیار بزرگ تعداد سرویس های بی شماری خواهیم داشت و از همین روی برقراری ارتباط مابین این سرویس ها و از همه مهم تر مانیتور کردن آن ها کاری بس دشوار خواهد بود.

با توجه به اینکه سرویس ها برای برطرف کردن نیازهای خود دیگر سرویس ها را فراخوانی می کنند، رصد کردن آن ها و بالتبع فرایند دیباگینگ بسیار دشوار خواهد شد.

هر سرویس لاگ گیری اختصاصی خود را دارا است و از همین روی هیچ سیستم مانیتورینگ مرکزی برای بررسی لاگ ها وجود ندارد و در چنین شرایطی نیاز به یک سیستم مدیریت لاگ مرکزی وجود خواهد داشت.

با توجه به اینکه ارتباط سرویس ها با یکدیگر از طریق API است، تعداد در خواست ها نسبت به یک معماری مونولیتیک به مراتب بیشتر خواهد بود.

دیپلوی کردن اپلیکیشن هایی که با استفاده از معماری میکروسرویس طراحی شده اند به صورت دستی مشکل است و در چنین شرایطی نیاز به ابزارهای اتوماسیون پیشرفته خواهد بود.

امروزه اکثر اپلیکیشن ها نیاز دارند تا در آن واحد چندین رکورد را در دیتابیس حذف یا به روزرسانی کنند. در چنین مواقعی با توجه به اینکه در معماری مونولیتیک صرفاً یک دیتابیس وجود دارد، اینکار به سادگی صورت خواهد گرفت اما در میکروسرویس ها چنین حذف یا به روزرسانی هایی چالشی خواهند شد چرا که ممکن است رکوردی در دیتابیس یکی از سرویس ها در یک سرور خاص به همراه رکورد دیگری در سرویس دیگری روی سرور دیگری بخواهند با یکدیگر سینک شوند.

با توجه به اینکه ممکن است از چندین زبان برنامه نویسی و تکنولوژی مختلف در چنین اپلیکیشن هایی استفاده شود، هزینه نگهداری چنین سیستم ها گاهی اوقات زیاد می شود به طوری که مثلاً نیاز به استخدام برنامه نویس زبان های مختلف خواهیم داشت.

ورژن بندی میکروسرویس ها باید به صورت مجزا از یکدیگر صورت گیرد و اینجا است که نیاز داریم تا مشخص کنیم به طور مثال کدام ورژن سرویس A با کدام ورژن سرویس Z باید دیپلوی شود.

مستندات سازی چنین اپلیکیشن هایی مشکل تر است چرا که با توجه به ماهیت مستقل هر ماژول، سرویس ها باید به صورت کامل مستندسازی شوند.

۸.۳ آشنایی با پلتفرم Docker

۱.۸.۳ Docker چیست؟

داکر یک پلتفرم متن باز برای توسعه، توزیع و اجرای برنامه ها در یک محیط ایزوله شده (کانتینر) است. داکر به شما این امکان می دهد که برنامه های خود را از زیرساخت هایش جدا کنید تا بتوانید سریع تر نرم افزار خود را تولید کنید.

داکر ایمیج (docker image) یک قالب فقط خواندنی است که دارای دستورالعمل های برای ایجاد داکر کانتینر (docker container) است.

معمولاً، یک ایمیج بر اساس ایمیج دیگری، با برخی دستور های اضافی ساخته می شود. به عنوان مثال، ممکن است ایمیجی بسازید که بر اساس ایمیج ubuntu باشد. شما ممکن است ایمیج های خود را ایجاد کنید و یا اینکه فقط از ایمیج های ایجاد شده توسط دیگران و منتشر شده در یک رجیستری استفاده کنید.

برای ساختن ایمیج، ابتدا باید یک Dockerfile ایجاد کنید، سپس برای تعریف مراحل مورد نیاز برای ایجاد ایمیج و اجرای آن را معین می کنید. هر دستورالعمل در یک Dockerfile یک لایه در ایمیج ایجاد می کند. وقتی Dockerfile را تغییر می دهید و تصویر را دوباره می سازید، فقط لایه هایی که تغییر کرده اند دوباره ساخته می شوند. این بخشی از مزایای استفاده از داکر به جای سایر فناوری های مجازی سازی است که ایمیج ها را بسیار سبک، کوچک و سریع می کند.

کانتینر یک نمونه قابل اجرا از یک ایمیج می باشد. با استفاده از API Docker یا CLI می توانید کانتینر ایجاد کنید و یا آن را متوقف، جابجا یا حذف کنید.

به طور پیش فرض، یک کانتینر از سایر کانتینر های دیگر و دستگاه میزبان ایزوله شده است. به راحتی می توان کنترل کرد که شبکه، فضای ذخیره سازی یا سایر زیر سیستم های کانتینر از کانتینر های دیگر یا از دستگاه میزبان ایزوله هستند.

یک کانتینر با ایمیج و همچنین گزینه های پیکربندی که هنگام ایجاد یا راه اندازی به آن ارائه می دهید، تعریف می شود. وقتی کانتینر حذف شود، هر تغییری در حالت آن که درحافظه مداوم ذخیره نشده باشد، از بین خواهد رفت.

۲.۸.۳ مزایای استفاده کردن از داکر

- ایزوله سازی: هر نرم افزار در محیطی مجزا از سایر نرم افزارها اجرا می شود و یک نرم افزار با سایر نرم افزارها تداخل ایجاد نمی کند.
- اجرای توزیع شده بین چند سرور و چند نمونه روی هر سرور: به کمک ساختار غیر وابسته کانتینر به راحتی می توان چندین نمونه از نرم افزار را روی چندین سرور اجرا کرد.
- مدیریت منابع: به کمک داکر می توان مشخص کرد که هر برنامه چه میزان از منابع را در اختیار داشته باشد.

۹.۳ ادغام مستمر و تحویل مستمر CI/CD

ادغام مستمر (Continuous Integration) و تحویل مستمر (Continuous Delivery) دو فرآیند علمی و روش شناخته شده در طراحی و توسعه نرم افزار هستند که توسعه دهندگان برای اتمام سریع و با کیفیت پروژه های نرم افزاری از آن استفاده می کنند. CI/CD به گروه های توسعه نرم افزار امکان می دهد تا تغییرات اعمال شده در کدها را سریع تر و با اطمینان بیشتر پیگیری کنند تا نیازهای مشتریان در کوتاه ترین زمان ممکن به سرانجام برسد.

ادغام مستمر یک فلسفه کدنویسی و مجموعه ای از شیوه های عملی طراحی شده برای هدایت گروه های توسعه است که به آن ها اجازه می دهد به طور مداوم تغییرات کوچک اعمال شده در کدهای خود را به مخازن کنترل نسخه (version control) ارسال و صحت آن را بررسی کنند. با توجه به این که امروزه گروه های توسعه برای تولید اکثر اپلیکیشن ها به پلتفرم ها و ابزارهای مختلفی نیاز دارند، این گروه ها باید بتوانند تغییرات اعمال شده را یکپارچه سازی و اعتبارسنجی کنند.

هدف از ادغام مستمر ایجاد روشی سازگار و خودکار برای ساخت، بسته بندی و آزمایش نرم افزارهای کاربردی است. ثبات در فرآیند ادغام به گروه های توسعه اجازه می دهد بهتر از گذشته کدها را ویرایش و تغییرات را اعمال کنند. رویکردی که تعامل بیشتر اعضای گروه را به همراه داشته و باعث خلق نرم افزارهای با کیفیت تری می شود.

در ادغام مستمر هر تغییری در کد، یک زنجیره ساخت و آزمایش را برای پروژه ای که تغییرات در آن اعمال شده ایجاد می کند و بازخورد این تغییر کد را به برنامه نویسانی که این تغییرات را اعمال کرده اند اعلام می کند. مهم ترین مزیت ادغام و تحویل مستمر (از آزمایش و استقرار تا خروجی از برنامه) انجام تمامی فرآیندها در مدت زمان کوتاه است.

تحویل مستمر که از ادغام مستمر دنباله روی می کند، تحویل اپلیکیشن ها به محیط های زیربنایی منتخب را خودکار می کند. امروزه اغلب گروه های توسعه علاوه بر تولید در گروه های دیگری همچون تیم های آزمایش (تیم هایی که مسئولیت آزمایش نرم افزارها و شناسایی باگ ها را عهده دار هستند). کار می کنند. تحویل مستمر این اطمینان خاطر را می دهد که یک روش خودکار سازی وجود خواهد داشت که در قالب اعلانی، تغییرات اعمال شده در کدها را به این محیط های گوناگون ارسال می کند.

واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

hyper link	ابر لینک
hyper text	ابر متن
static	استاتیک - ثابت
transfer	انتقال دادن
image	ایمیج - تصویر
application	برنامه
programming	برنامه نویسی
optimization	بهبود
render	بارگذاری کردن
web application	برنامه تحت وب
serverless	بدون سرور
progressive	پیش رونده
single page	تک صفحه‌ای
distributed	توزیع شده
delivery	تحویل
state	حالت
data	داده
dynamic	داینامیک - پویا
relation	رابطه
interface	رابط
media	رسانه
document	سند
hardware	سخت افزار
server	سرور

client-server	.....	سرویس دهنده- سرویس گیرنده
voice	.....	صدا
web design	.....	طراحی وب
view	.....	ظاهر- دید
asynchronous	.....	غیر همگام
framework	.....	فریم ورک- چارچوب نرم افزاری
scalable	.....	قابل توسعه
user	.....	کاربر
container	.....	کانتینر- ظرف
controller	.....	کنترل کننده
library	.....	کتاب خانه
version control	.....	کنترل نسخه
search engine	.....	ماشین جستجو
continues	.....	مستمر
client	.....	مشتری
model	.....	مدل
architecture	.....	معماری
browser	.....	مرورگر
micro	.....	میکرو
software	.....	نرم افزار
representational	.....	نمایشی
synchronous	.....	همگام
responsive	.....	واکنش گرا

مراجع

- [۱] بهزاد مرادی. میکرو سرویس. <https://sokanacademy.com/blog/5032/>، ۱۳۹۶. Accessed: ۰۳-۰۸-۱۳۹۶.
- [۲] محسن آفاجانی. ci-cd. <https://www.shabakeh-mag.com/workshop/17013>، ۱۳۹۹. Accessed: ۰۸-۰۳-۱۳۹۹.
- [۳] introduction. docker <https://docs.docker.com>، ۲۰۲۱.
- [۴] web-application. <https://www.ezweb.ir>، ۱۳۹۹. Accessed: ۰۸-۱۲-۱۳۹۶.
- [۵] World-wide-web. <https://en.wikipedia.org>، ۲۰۲۱.